

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Școala doctorală de Economie și Afaceri
Internaționale

TEZĂ DE DOCTORAT

Prezentată și susținută public de către autor:
SIMONA-CORINA T. DOBRE
(GUDEI)

Titlul tezei de doctorat:
ANALIZA IMPACTULUI FLUXURILOR
COMERCIALE TRANSFRONTALIERE ASUPRA
COMPORTAMENTULUI ACTORILOR ECONOMICI
PUBLICI ȘI PRIVAȚI PARTICIPANȚI

Conducător de doctorat: Prof. univ.dr. Dumitru MIRON

Comisia de susținere a tezei de doctorat:

Prof.univ.dr. Hurduzeu Gheorghe (președinte) - Academia de Studii Economice din București
Prof.univ.dr. Potecea Valeriu (referent) - Universitatea Româno-Americană din București
Conf.univ.dr. Ionescu Ștefan Alexandru (referent) - Universitatea din București
Conf.univ.dr. Diaconescu Mirela (referent) - Academia de Studii Economice din București
Prof.univ.dr. Miron Dumitru (conducător de doctorat) - Academia de Studii Economice din București

București, decembrie 2024

**ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN
BUCUREȘTI**
Școala doctorală Economie și Afaceri Internaționale

TEZĂ DE DOCTORAT

Prezentată și susținută public de către autor:
SIMONA-CORINA T. DOBRE (GUDEI)

Titlul tezei de doctorat:

**ANALIZA IMPACTULUI FLUXURILOR COMERCIALE
TRANSFRONTALIERE ASUPRA COMPORTAMENTULUI
ACTORILOR ECONOMICI PUBLICI ȘI PRIVAȚI
PARTICIPANȚI**

Conducător de doctorat: Prof. univ.dr. Dumitru MIRON

Comisia de susținere a tezei de doctorat:

Prof.univ.dr. Hurduzeu Gheorghe (președinte) - Academia de Studii Economice din București
Prof.univ.dr. Potecea Valeriu (referent) - Universitatea Româno-Americană din București
Conf.univ.dr. Ionescu Ștefan Alexandru (referent) - Universitatea din București
Conf.univ.dr. Diaconescu Mirela (referent) - Academia de Studii Economice din București
Prof.univ.dr. Miron Dumitru (conducător de doctorat) - Academia de Studii Economice din București

București, decembrie 2024

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI
Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat

Școala Doctorală
Economie și Afaceri
Internaționale

ANALIZA IMPACTULUI FLUXURILOR COMERCIALE
TRANSFRONTALIERE ASUPRA COMPORTAMENTULUI
ACTORILOR ECONOMICI PUBLICI ȘI PRIVAȚI
PARTICIPANȚI

SIMONA-CORINA T. DOBRE (GUDEI)

Conducător de doctorat: Prof. univ.dr. Dumitru
MIRON

București, 2024

Cuprins

CAPITOLUL I. STUDIU CU PRIVIRE LA TRANSFORMĂRILE CARE S-AU PRODUS LA NIVELUL COMPORTAMENTULUI ACTORILOR ECONOMICI PARTICIPANȚI LA JOCUL PIEȚEI.....	19
1.1. Succintă radiografie la nivelul literaturii de specialitate care s-a ocupat de evoluția fluxurilor transfrontaliere.....	19
1.1.1. Schimbările care au loc frecvent în ce privește raporturile de forțe în plan economic și comercial.....	21
1.2. Analiza comparativă a tendințelor înregistrate la nivelul fluxurilor comerciale transfrontaliere ale statelor membre UE.....	46
1.3. Analiza multinivel și multiparametru a conceptelor: avantaje competitive relevante (determinanții competitivității).....	49
1.4. Analiza principalilor factori care influențează costurile inovării.....	63
1.4.1. Politica guvernamentală.....	63
1.4.2. Infrastructura de cercetare la nivel european.....	68
1.4.3. Stadiul actual și unele perspective în activitatea de cercetare-dezvoltare a României.....	73
1.4.4. Infrastructura tehnologică - accesul la internet de mare viteză.....	76
1.4.5. Capitalul uman.....	82
CAPITOLUL II. PRINCIPALELE ELEMENTE DE CORELATIVITATE DEFINITORII PENTRU FLUXURILE TRANSFRONTALIERE ÎN CONDIȚIILE SCHIMBĂRILOR PRODUSE ÎN PLANUL GUVERNANȚEI ECONOMICE EUROPENE ȘI AL COMPORTAMENTULUI ACTORILOR ECONOMICI PUBLICI ȘI PRIVAȚI PARTICIPANȚI.....	104
2.1. Transformări la nivelul comportamentului actorilor publici și privați participanți la noul tablou comercial transfrontalier.....	104
2.1.1. Explicații din perspectiva teoriei opțiunii publice.....	104
2.1.2. Dimensiunea strategică multianuală a tabloului reglementar și instituțional european....	109
2.1.3. Rețele strategice Analiza forțelor de coeziune ale rețelelor strategice și impactul lor asupra comportamentului actorilor economici - Studiu de caz.....	140
2.2. Valențe și limite ale unei economii bazate pe creativitate.....	157
2.2.1. Specializarea inteligentă.....	157
CAPITOLUL III. TRANSFORMĂRI PRODUSE LA NIVELUL COMPORTAMENTULUI ACTORILOR PARTICIPANȚI LA NOUL TABLOU COMERCIAL TRANSFRONTALIER.....	165
3.1. Transferul de cunoaștere avansată la nivelul tabloului economic actual – importantă sursă de avantaj competitiv.....	165
3.2. Digitalizarea.....	181

3.3. Principală schimbare de paradigmă în condițiile emergenței sistemului cuaternar al economiei.....	205
CONCLUZII, LIMITE, DIRECȚII DE CERCETARE VIITOARE.....	243
LISTA DE REFERINȚE.....	255
BIBLIOGRAFIE.....	295
ANEXE.....	339
LISTA TABELELOR.....	350
LISTA FIGURILOR.....	352
LISTA ANEXELOR.....	354

Rezumat

Cuvinte cheie: *fluxuri transfrontaliere, actori publici, privați, transformări de comportament, factori determinanți, strategii de dezvoltare*

Actualitatea subiectului intitulat **„Analiza impactului fluxurilor comerciale transfrontaliere asupra comportamentului actorilor economici publici și privați participanți”** pe care l-am abordat în cadrul tezei de doctorat este subliniată de profunde schimbări de logică dominantă în plan comercial, determinate de evoluțiile care au loc la nivelul tabloului economic și comercial regional și internațional. Turbulența și imprevizibilitatea care definesc climatul comercial internațional determină frecvente schimbări în planul comportamentului actorilor economici participanți la jocul comercial, influențate atât de noile oportunități cât și de tot mai numeroasele constrângeri.

În esență, aceste modificări sunt impulsionate de necesitatea ca actorii economici să trebuiască să introducă vectorul globalizare la nivelul strategiilor de dezvoltare, politicilor publice sau al programelor de producție, distribuție, comercializare sau promovare. Am avut în vedere ipoteza conform căreia internaționalizarea este o alternativă la activitățile desfășurate la nivel național și nu doar o aspirație, completată de cea vizând faptul că un comportament adecvat este unul bazat pe proactivitate, atitudine ofensivă, adaptare continuă și urmărirea efectelor de antrenare.

În lucrare a fost analizat modul în care organizațiile, fie acestea publice sau private, pentru că nu îndeplinesc condițiile legate de cerințele de export sub aspectul cantităților solicitate, se văd nevoite să folosească valorile parteneriatului, să colaboreze în cadrul unor structuri asociative de genul clusterelor, asociațiilor pentru a răspunde cerințelor externe, pentru a se promova pe piețe externe, sau pentru a identifica noi parteneri externi.

Lucrarea a fost concepută astfel încât, pe baza unei atente scanări a literatura de specialitate în care a fost analizată evoluția fluxurilor transfrontaliere, să fie identificați cei mai relevanți factori care își pun amprenta asupra tabloului comercial actual și să fie conturate posibilele scenarii viitoare menite să completeze instrumentarul metodologic existent.

În al doilea rând, demersul analitic a fost focalizat către surprinderea și explicarea celor mai relevante corelații dar și cauzalități pe axa raportului dintre fluxurile transfrontaliere și comportamentul actorilor economici publici și privați.

Pe parcursul cercetării au fost testate mai multe ipoteze analitice, pe baza unor cercetări de marketing cu scopul de a identifica măsura în care aceste structuri permit eliminarea neîncrederii în afaceri și oferă un cadru de comportament mai etic și deschis în afaceri, contribuind astfel la

îmbunătățirea mediului antreprenorial și creșterea avantajelor competitive relevante în cadrul fluxurilor comerciale internaționale.

De asemenea, mi-am focalizat demersurile analitice către surprinderea aspectelor specifice ale parteneriatului de tip nou, în condițiile oferite de diverse clustere și comunități de practică. Totodată, am efectuat o analiză a impactului forțelor de coeziune definitorii pentru rețelele strategice asupra comportamentului actorilor economici (autoritățile publice, instituții de învățământ superior) printr-o analiză comparativă între sistemele educaționale din România și Serbia, având ca subiect principalele dificultăți și aplicații aduse de tehnologia AI și de a estima nivelul de determinare a cadrelor didactice în materie de implementare a acestor tehnologii în procesul de predare.

O altă tendință înregistrată la nivelul fluxurilor comerciale internaționale și care exprimă corelația dintre fluxurile transfrontaliere și comportamentul actorilor economici publici și privați a fost sesizată efectuând o analiză-diagnostic asupra actorilor economici implicați în activități transfrontaliere în cadrul sectorului cu potențial la export - agricultura ecologică, subdomeniu prioritar în cadrul politicii agricole comune.

Un alt obiectiv urmărit pe parcursul cercetării efectuate a fost să surprind și să clarific corelația dintre fluxurile comerciale transfrontaliere și comportamentul actorilor economici publici și privați prin transferul de cunoaștere avansată, importantă sursă de avantaj competitiv. În acest sens, m-am preocupat să explic cum poate industria vinului din România și Portugalia să beneficieze de pe urma integrării standardelor de agricultură ecologică și a roboticii, industria 5.0, pentru a îmbunătăți calitatea, durabilitatea și eficiența producției.

Totodată, au fost analizate preocupările identificate la nivelul structurilor de guvernare economică ale Uniunii Europene, au fost supuse analizei demersul de adaptare a politicilor publice și a comportamentului actorilor privați care operează în sectorul agriculturii ecologice, la noile condiții și provocări ale sustenabilității economice, sociale și de mediu: standardizarea, specializarea inteligentă.

O altă axă analitică a vizat determinanții de bază ai nevoii exportatorilor de a se conforma în raport cu cadrul reglementar și cel tehnic existent la nivel european, pentru a putea face față mediului concurențial comunitar, în cadrul fluxurilor comerciale transfrontaliere cu produse agroalimentare ecologice.

Lucrarea se încheie cu un set de concluzii fundamentate pe utilizarea aparatului metodologic pentru care am optat și de propuneri menite să contribuie la o mai bună înțelegere a impactului fluxurilor comerciale transfrontaliere asupra comportamentului actorilor economici publici și privați participanți la noul joc al specializării inteligente.